

Izhaja trikrat na teden vsaki Torek, Četrtek in Soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Issued tri-weekly every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

EDINOST

OD BOJA DO ZMAGE

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 17, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Gesloja tlači

ŠTEV. (No.) 46.

CHICAGO, ILL., TOREK, 18. APRILA 1922.

LETO (Vol.) VIII.

NEZMISELNOST NAŠIH DRŽAVNIKOV.

Neprevidnost je zapeljala že marsikatero državo v propad. Le skrajno previdnostjo se človek reši, da na potu zapeljivega življenja ne stopi na pot, ki bi ga dovedla v propad. Kakor mora biti previden posameznik, istotako se zahteva previdnosti in to še mnogo bolj od narodov in držav, ako se hoče, da narod ali država napreduje in da si utruje svoj obstanek.

Mi pravkar živimo v dobi, ko govore narodi in države že od zadnje vojne semkaj, o splošni razorožitvi in o trajnem miru. Za razorožitev so imeli posebno konferenco v Washingtonu. Najboljši strokovnjaki narodov, so proučevali možnost razorožitve. Toda, vedoč, da do tega ne bo prišlo v dobi sedajnjega stoletja, so skrպicali nekako medsebojno pogodbo, ki se tiče pacifiškega vprašanja, za katero pa že sami v naprej vedo, da ne bo mogoče preživela niti prvega desetletja, za katerega je narejena. Zvite sosedne države, kakor Anglija in Japonska, so to priliko le izrabile napram Ameriki. Anglija, kot Japonska ste spoznale možnost, zlasti finančno moč Amerike. Te dve veste, da niti cel svet se ne more spustiti v tekmo z Ameriko v grajenju brodovnja, ne v drugem oziru. Zadnja vojna je ostale države tako obklala, da bo vzelo najmanj 25 let, da se bodo njih rane vsaj za silo zacelile. To je pa doba, v kateri bi se Amerika lahko vzdignila s svojo trgovino in v drugem oziru visoko nad svojimi tekmeči. In Anglija in Japonska to prav dobro slutite. Zato razoroževalna konferenca v Washingtonu, ki naj bi pristrigla peruti, temu amerikanskemu velikanu. Anglija hoče in to na vsak način, da ostane gospodarica na svetovnem trgu in morju, ta cilj je tudi dosegla s pogodbo na razoroževalni konferenci. Naša mornarica je omejena in se jo ne sme povečati čez meje, kakor jih predpisuje washingtonska pogodba. Torej naša moč na morju je že omejena!

Sedaj pa pridejo ljudje v Kongresu Zedinjenih Držav s predlogo, da se naj zmanjša še to malo moč naše mornarice, še bolj, kakor ste jo zmanjšale Anglija in Japonska. Ljudje, ki prihajajo s temi predlogami, tem ni blagostanje naše dežele prav pri srcu, če bi jim bilo, bi tega ne delali! Naša mornarica je že itak premala, če se pomisli, da ima Amerika na levi in desni mogočnega sovražnika na morju, ki si ne želi nič bolj, kakor trenutka, da bi planila na Ameriko in jo vrgla po svoje noge in v tem kritičnem času še zmanjševati našo mornarico, — je to pametno? Ljudje, ki ljubijo Ameriko, ne odobravajo tega in obsojajo delo nekaterih naših kongresnikov za nesmiselno. Da še več, kakor nezmiselno je to, ker to zna po-

RAZNE NOVICE.

HARDING OBDOLŽEN, DA JE PRELOMIL OBLJUBO.

Senator Borah dolži predsednika Hardinga, da je prelomil vse svoje obljube, ki jih je storil svojemu narodu pred predsedniškimi volitvami leta 1920, da ne bo nikdar dovolil Združenim Državam v kako vmešavanje evropskih zmešnjav. Sedajna pogodba, ki je bila skovana na washingtonski razoroževalni konferenci, pa je delo, ki je dovršeno ravno v nasprotnem zmislu, kakor pa so bile Hardingove obljube pred predsedniškimi volitvami.

ŽUPAN ZAHTEVA RAZID KLUKLUXKLANOVSKEGA DRUŠTVA.

Dalas, Tex. 16. aprila. — Tukajšnji župan Sawanie R. Aldrege je danes izčal proklamacijo in isto dal nabiti na vseh javnih prostorih, skatero pozivlja vse člane Klukluxklana, da takoj razpuste organizacijo v tem mestu. Klukluxklan je nevaren javnemu redu in v svojih pohodih je že šestokrat v tem okrožju rušil temelj postave in javnega reda. Tako trdi župan v svoji proklamaciji proti K. K. K.

KRALJICA ZITA NA ANGLEŠKO.

Kraljica Zita je prosila velesile, da bi ji dovolili naselit se na Angleško in velesile so ji dovolile. Nesrečna plemenita žena in mučenica, udova, se pripravlja, da zapusti otok pregnanstva.

IRSKA.

Nadžkofu Dublinskemu se je posrečilo doseči, da se snideta De Valera in Collins k posvetovanju, kako bi se njiju nasprotje poravnalo in kako bi se našel izhod iz položaja, v katerem je danes Irska.

POTVARJANJE ZGODOVINE.

Kakor v Ameriki, tako se tudi v Angliji zgodovina potvarja in laže in posebno v šolskih knjigah, da se tako otroci zatrupljajo s sovraštvom do katolicanov. V večina publičnih šolah v Ameriki se dovoljuje, da gre do celo razni protestantski ministri v višje šole in razlagajo reformacijsko dobo, kjer seveda vse barvajo po svoje. Enako se dela tudi po Angliji. Angleški katoliki so pa sklenili poseben odbor, ki bo preiskal vse šolske knjige in pribil vse zgodovinske laži, ki se tam uč mladino.

NOV TARIF.

Republikanska večina je predložila nov tarif za uvoz in izvoz za Združene države. Toda ta tarif, ako ga bo zbornica sprejela, bo sedanje industrijske razmere ne samo ne rešil temveč še bolj zamotal. Pred vsem bo cene raznim izdelkom še bolj povzdignil.

vzročiti še veliko katastrofo nad Ameriko in njenim narodom! Zato doni danes iz vsakega ameriškega patrijotičnega srca klic: "America be prepared!"

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

LJUBLJANA, JUGOSLAVIJA.

Slovensko svobodomiseltvo skuša izrabiti sedanji položaj v stari domovini in je mobiliziralo vse sile, da zatre v slovenskem ljudstvu katoliško mišljenje in življenje. Prav posebno skuša z src slovenske mladine iztrgati potom raznih versko brezbržnih in naravnost protiverskih mladinskih organizacij verska načela. Z vsemi moči dela na to, da dobi tudi v ljudskih šolah edini in odločilni vpliv. Razpolaga z bogatimi, skoro neizčrpnimi denarnimi sredstvi, ter s popolno moralno oporo merodajnih javnih činiteljev. Nikdar od protestantovskih časov sem ni še stalo slovensko katoliško ljudstvo pred tako težko preizkušnjo kot sedaj. Z vedno večjo srditostjo se v slovenskem ljudstvu bje — zdi se, da odločilni — boj, ali obranijo Slovenci še nadalje katoliško vero, kateri se imajo izza turških časov do danes v prvi vrsti in največji meri zahvaliti za svoj obstoj, ali pa utonejo v svobodomiseltvu, ter tako npravno in kulturno propadejo.

Pa kakor so se naši pradedje ob času stoletnih turških grozot zavedali svoje zvišene naloge, da so tudi z lastno krvjo branili svojo vero sebi in nam, svojim potomcem, tako se zavedajo tudi sedaj katoliški Slovenci v stari domovini svoje odgovornosti polne naloge kako ohraniti sebi in svojim potomcem najdražji zaklad: katoliško vero. Zato se organizujejo, kulturno, gospodarsko, politično in versko. Največjo ljubezen posvečajo vzgoji svoje mladine, ki je prav v izredni nevarnosti, da jo zagrne in potegne za seboj silni svobodomiseltvi val. Zato s prav posebno skrbjo zasledujejo razvoj in delovanje Jugoslovanske Orlovske Zveze, ki je edina velika katoliška mladinska organizacija v Jugoslaviji. Razpredena je po celi Sloveniji, pa tudi po urvatskih deželah se lepo razvija. Kjerkoli je ustanovljen odsek te organizacije, prihajajo Orli redno k telovadbi in na sestanke, kjer se načelno in npravno izobražujejo. Skušnje kažejo povsod, da je orlovska organizacija najboljšje sredstvo zoper posirovelost in podivjanost, ki jo je zlasti vojska zanesla med mladino, ter zoper svobodomiseltvo, ki se na vse načine usiljuje slovenskemu ljudstvu.

Zal, da se bo moral veliko obetajoči razmah orlovske organizacije ustaviti, ter vodstvo vsled pomankanja denarnih sredstev nikakor ne zmore več vedno večji nalog, ki se mu stavijo. Treba je večjega števila telovadnih učiteljev, treba je znatno razširiti osrednjo pisarno, nalog raznih potrebnih tiskovin je vedno večji — na drugi strani pa se draginja dan za dnem veča. Sama članarina niti od daleč ne zadostuje za kritje vseh stroškov, povšati pa se ne more, ker so člani v velikem delu iz manj imovitih slojnih. Zastoj v organizaciji pa bi znatno škodoval katoliški misli v Jugoslaviji.

Dobro se zavedamo, da so pri nas, v naši novi domovini, sedanje gospodarske razmere vse prej kot rožne. Do takih, ki res ne morejo nič pomagati, se nimamo namen obracati. Toda precej jih je vendarle, ki živijo v nekoliko boljših razmerah in ki bi mogli nekoliko žrtvovati za utrditev katoliške misli v stari domovini. Radi velike razlike v valuti bi vsak mal dar, ki bi ga žrtvovali naši ljudje za orlovsko organizacijo v Sloveniji veliko zalegel. Zato iskreno prosimo vse tiste ki ne trpe pomankanja, da žrtvujejo, kolikor morejo, v zvišeni namen. Katoliška mladina in katoliški stariši v domovini Vam bodo iz srca hvaležni. Prispevke sprejema naše uredništvo.

Umrl je dne 8. marca Damijan Lutar, krojač in posestnik v Žaljni pri Višnji gori v 77. letu starosti, previden s sv. zakramenti. Bog mu daj večni mir in pokoj.

Kaj pomaga prezirati nasprotnika, ako pa vedno raste in že brusi nož na te? S tem ga ne boš odpodil, če ga nočeš videti.

Bojevito katoliško časopisje, je med nami največja potreba.

17 DELAVSKIH KROGOV.

O PREMOGARSKI STAVKI.

(G. P. S.) — Čemu premogarska stavka? To je ena tistih tekm, ki bi morale biti nemožne čandanes v tako napredni deželi, kakor so Združene države. Kajti premog je bistveni del industrijske življenjske sile v tej deželi. Popoln prestanek pridobivanja premoga pomeni smrtni udarec mlinom, tovarnam, delavnicam in mrz po domovih našega ljudstva. Zakaj ni nepretrganega pridobivanja premoga in pametnega pa zadržega reda v tej industriji? Kar narod potrebuje in zahteva, je to, da ima zadosti premoga vsak čas in po solidni ceni.

Pa čemu ni tako? Premog se da kopati v vseh letnih časih in železnice ga morejo razvažati tudi ob vsakem času. Vsakdo želi, da imajo premogovniški lastniki primeren dobiček iz svojih premogovniških podjetij. Vsi smo pa seve tudi za to, da so premogarji pošteno plačani. Zakaj torej ne more biti reda? zakaj ne pride do pametnega dogovora med lastniki in premogarji, da bi bile ustrezno obema strankama?

Nekateri ljudje menijo, naj bi vlada rešila to pereče vprašanje s tem, da ali sama prevzame vse premogovnike v svojo lastno upravo, ali pa da uredi delavske razmere v tej industrijski panogi. O vladnem lastništvu naših premogovnikov ne more biti govora. To priznavajo celo premogarski zastopniki. Niti premogarji sami ne žele, naj bi vlada posegla v izravnanje njihovih sporov s premogovniškimi lastniki. Rajši vidijo, da se neposredno sami pogajajo z njimi. Izkratka, vladi je bilo jasno povedano, naj se ničar ne vmešava v ta nesrečni spor.

Ali vlada zastopa in predstavlja poleg premogarjev in premogovniških lastnikov še nekoga drugega. Ona govori za mogočno tretjo stranico v tej zadevi. Ona je zastopnica ameriškega ljudstva. In nam vsem je dobro znano, da je ta vlada pripravljena storiti vse, kar brani in varuje

ljudske interese. Premogovniški lastniki so odklonili sestanek s premogarji, češ, da bi bila kršena protitrustovska postava, če bi prišlo med njimi in premogarji do sporazuma na tak način. Generalni zvezni pravnik Daugherty je dejal v imenu svoje vlade, ki želi takšno konferenco brez vsakršnega odlašanja ali zavlačevanja, premogovniškimi lastnikom, da jih ne bo nihče sodno preganjal zastran tega. Nadalje je obvestil obe stranki, da vlada nikakor ne trpi, da bi bil narod brez premoga. To je resen opomin obema strankama. In oboji naj bi gledali na to, da se njihni zastopniki sestanejo kar najhitreje mogoče na razgovor ter rešijo vsa sporna vprašanja sebi in drugim v korist.

Premogarska stavka bi ne mogla živeti niti štiriindvajset ur, če bi se moglo predložiti vse spore med premogovniškimi lastniki in premogarji najvišjemu razsodišču ameriškega javnega mnenja v odločitev. Ali kakor stoji stvari sedaj, ni tu nobenega takšnega sodišča v kolikor se tiče to premogarstva, zakaj, ljudstvo nima nobenega zanesljivega pojasnila o temeljnih dejstvih, ki se nanašajo na to industrijo. Vlada naj bi poskrbela za ta dejstva, in čimprej stori to, tem bolje zanjo in za ljudstvo. Kadar ima narod dejstva na dlani in če ve, da so popolnoma zanesljiva, potem bo tudi dobro vedel, kaj storiti. Težnja njegove simpatije bi nemudoma prisilila potem vse prizadete k pametnemu izravnanju vseh tozadevnih sporov. Izprtja ali stavke bi ne bile več možne, in vse nezdružive delavske razmere bi bile namah odpravljene.

ZNIŽANO VOŽNJO OBLJUBLJAJO.

Naši chikaški politični voditelji so zopet pričeli ljudstvu obljubavati 5c vožnjo na pouličnih železnicah. To obljubovanje je pa seveda treba razumeti tako, namreč, da se bližajo volitve in pri teh je treba da se pridobijo ljudsko naklonjenost. He, znati je treba znati, če se hoče priti na stole!

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 kron ..... \$ 2.10	50 lir ..... \$ 3.25
1000 kron 4.00	100 lir 6.10
5000 kron 19.00	500 lir 28.50
10000 kron 38.00	1000 lir 56.00

Za pošiljatve v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po 1c in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava. Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODELEK "EDINOST" 1849 West 22nd Street Chicago, Ill.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Slovenian Franciscan Press

2249 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Tri-Weekly by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 2249 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

Rev. J. M. Trunk.

"Verujem v Slovanstvo."

Španija, Italija, Francija, Anglija so se izobraževale na podlagi visoko rimsko-grške kulture. Zgodaj jim je tudi zasijala luč krščanstva, ki k omiki največ pripomore. Imele so sicer nekaj težav v dobi preseljevanja narodov, Španija in južna Francija so nekoliko občutile moro muhamedanstva, a primeroma le kratko dobo in ne v prehudi obliki. Imele so časa — lahko rečemo 2000 let. Več ali manj so bile samostojne države, dasi ne zedinjenje kakor dandanes. A vobče brez tujih varuhov, tlačiteljev. Prav posebno mesto zavzema Nemčija. Nihče ni tako omejen, ča bi ne pripoznal, da so Nemci visoko kulturen narod, da je v njih ogromna duševna moč. V svetovni vojski so dolgo kljubovali, ko se je ves svet dvignil proti njim. Visoka omika jim je dajala podlago za čudovito organizacijo. A kako so Nemci do tega prišli? Imeli so časa in mnoge ugodnosti. Mnogo jim je hasnila rimska kultura, še več krščanstvo, katerega so se oprijeli z vso dušo. In imeli so mir skozi tisoč let in še več. Nekaj zunanjih sovražnikov so sicer imeli, nekoliko so se klali tudi med seboj ob 30 letni vojski, a vobče so živeli lahko mirno, vedno neodvisno v lastnih državah, svobodno, brez tlačiteljev, bilo jih je tudi primeroma veliko in v okmpaktni masi. Kamor so se naslonili, so jim morali jenjati. Moderna sredstva omike, šole, tisk, obrat, blagostanje, vse jim je bilo na razpolago v najobilnejši meri. Tako je, recimo, na zapadu kultura lahko napredovala.

Ozrmo se pa na Slovanstvo. Kje more slovanstvo govoriti o ugodnih prilikah, kje o potrebnem času? Govorimo sicer o Slovanstvu, a pravzaprav tega ni. Morda bi mogli govoriti o kaki skupini n. pr. o severnih Slovanih, o južnih Slovanih, a še to dozdej ni imelo pravih realnih tal. Govoriti moremo večinoma le o posameznih slovenskih narodih, precej ločenih po jeziku in po krutih razmerah.

O kaki rimski podlagi omike pri Slovanih skoroda ni govora. Ako je tupatam kaj obstojalo, je bilo pokončano ob preseljevanju narodov, ali pa so uničili Huni, Avari. In krščanstvo? Ali ni s križem prišel meč nas tudi meč? Od zapada je prišla "omika", a je prišlo tudi nasilstvo. Kar je prišlo po blagovestnikih Cirilu in Metodu iz vzhoda, to je skušal "zapad" zatreti, ovirati, pregnati, da so imeli Slovani namesti miru — boje. Kako naj bi mogli ob takih razmerah napredovati v omiki? Na vzhodu se je zgodaj tudi pojavil razkol, ki je mnogo omike naravnost požrl, ker je suha veja, ki nima soka. Dočim se je širilo krščanstvo po Konstantinu v Italiji, Španiji, Franciji — prav uradno — je bilo tam le nekaj notranjih bojev, dočim je Nemčija dobila angleške misijonarje brez politične primesi, je bilo pri Slovanih vse drugače. Nad Cirila in Metoda je prišel takoj nemški meč, polabske Slovane so sploh le z mečem "spreobračali" in tudi zatrli. Na Poljskem so bili nemški "vitezi" ob enem narodni tlačitelji. — Na Balkanu se je prikazal vpljiv zviti Grkov, enako na Ruskem ob enem z razkolom. Prosim, kako bi se pod takimi pogoji med Slovani mogla uveljaviti omika? Meč je vladal, "kjer je pa meč, je vse preč", bi lahko rekli po latinskem reku: inter arma silent musae!

Ampak to še ni vse! Pred vsem Nemčija in ves zapad so imeli mir pred zapadnimi sovražniki. Sledovi preseljevanja narodov so bili kmalu zabrisani. Avari so v Nemčijo le nekoliko "pokrkucali", enako Moslemi v Španijo, južno Francijo in Italijo. Kaj pa Slovani? Izvzemši Čehe in Slovake so morali vsi drugi Slovani čutiti trdo pest in strahovito kopito mongolskih tolpa. Pa morda ne samo pri kakem kratkem pohodu, kakor bi se moglo o tem edinole pri Slovincih in pri severnem delu Hrvatov govoriti, temveč skozi stoletja. In naval ni bil morda samo v obliki kake vojske, temveč v obliki državnega suženstva, krute nadvlade, groznega zatiranja. Morda edino Poljaki pri strahovitem odbijanju mongolskih tolpa niso izgubili neke samostojnosti in Slovinci, ter del Hrvatov je bil tudi pred tam obvarovan, a zadnji samostojnosti niso imeli. Vsi drugi so pa pod kopitom Mongolov in Turkov izgubili vsako samostojnost postali sužnji! Ali ni bila celo Rusija 150 let pod Tartari? Tartar je vladal, Rus robotal. Tartar gospodaril, Rus hlapčeval. In to skozi 150 let! Kako naj se narod izobrazuje, kako naj napreduje? In Jugoslovani? Bulgari, Srbi, večji del Hrvatov je ječal pod pestjo krutega, muhamedanskega Turka skoroda 500 let! Celu Slovinci, ki so občutili le senco turškega jarma, imajo še danes "turški" strah v kosteh, drugi so morali čutiti turško pest prav do novejših časov. "Kamor stopi turško kopito, tam trava več ne raste", pravijo Slovinci. Na Balkanu je teptalo turško kopito slovanske narode skozi 500 let in svet se zgraža nad "balkansko" kulturo?! Kdor se ni hotel popolnoma udati, je moral držati za handžar dan in noč. V eni roki plug, v drugi nož . . . tako je bilo skozi 500 let. Kako naj se narod izobrazuje? Kako naj napreduje v omiki?

Slovan je moral odbijati strahovit naval sovražnikov evropejske omike, biti stoletja varen zid, za katerim so Nemci in drugi lahko delali za napredek, in zdaj se "zapad" predrzne Slovanstvo zasmehovati, ker nima tako visoke kulture, tako razvite omike!

Pa je še nekaj, česar ne smemo prezreti. Jaz smatram to za najvažnejši moment, na katerega tudi zidam svojo trdno vero v Slovanstvo.

Omenil sem, da so drugi kulturni narodi na "zapadu" imeli skoroda vedno svoje lastne države, uživali-dobrote politične svobode, narodne samostojnosti. To je za presojenje "slovanske omike" odločilne važnosti, saj so nekateri Slovani že tako daleč prišli, da so izgubili vsako smisel za narodno prostost in se počutili dobro le, kadar smejo drugim služiti! Mnogi so postali suženjske duše, najpokornejši sluge tujega gospodarja. Ne smemo se čuditi. Sužnost, stoletna sužnost rodi suženjske duše. Bo se že obrnilo na bolje.

Vse to je moralo priti, ker Slovani niso imeli svobode, niso bili pod lastnim gospodarstvom, ker niso bili samostojni. Tujec tlačitelj ne pri naša omike, temveč mori!

(Nadaljevanje.)

Iz slovenskih nasebin.

Twining, Mich. — Videl sem, da se nabira za zvonove za župnijo Podzemelj. Darujem en dolar. Pozdravljam vse Podzemeljčane.

John Chernich.

Ely, Minn. — Cenjeno uredništvo: — Prav lepo se Vam zahvalim za križ, ki ste mi ga poslali. Sprejel sem ga, kakor najdražji zaklad v mojemu življenju. Samo nekaj g. urednik, križ sem moral takoj drugi dan skriti. Gotovo boste vprašali zakaj? Zato, ker sem ga prejel ravno dan preje pred tihno nedeljo. Se Vam najiskrenejšje zahvaljujem za poslani križ in Vam želim, kar največ božjega blagoslova pri vašem koristnem delu za Slovence v Ameriki.

John Otrin.

Washington, Pa. — Cenjeno uredništvo: — Nemorem si kaj, da ne bi Vas zahvalila za krasen križec, ki ste mi ga poslali za nagrado, ko sem Vam poslala par novih naročnikov. Križ zelo lepo sveti po noči in cela moja družina ga je vesela. Resnično križec je vreden najmanj deset novih naročnikov. Skušala bom še Vam pridobiti kaj naročnikov.

Z delom pa pri nas sedaj ni nič, pa saj itak veste, da je premogarska stavka.

Pozdrav celemu uredniškemu o-sobju.

K. Zeitz.

Detroit, Mich. — Veliko dopisov čitam iz raznih nasebin v našem cenjenem listu, le iz naše nasebine pa malo kdaj vidim, kako poročilo. Zato sem se namenil, jaz napisati za Vaš list, mali dopis, da se bo tako tudi iz našega kroga, kaj čulo v javnost. Posebnega ravno ni za poročati, ker Slovinci smo bolj raztrešeni v tem industrijskem mestu. Delavske razmere so bolj srednje. Avtomobilske tovarne obratujejo še precej, le eni departmenti v teh tovarnah delajo po 4 do 5 dni. Jaz čelam sedaj po 5 dni v tednu. Plače so tukaj za spoznaj višje, kakor drugje, toda življenske potreščine so pa tudi mnogo višje nego v drugih krajih, tako da so tukaj delavci, ako ravno malo več zaslužijo, kot drugje precej na slabšem, kakor so drugje po drugih nasebinah, ki jih življenje stane mnogo manj. Delo se tudi tukaj ne dobi lahko in za enkrat nemorem še nobenemu svetovati, da bi prišel sem za delom. Kadar bo umestno komu svetovati priti za delom sem, bom to drage volje storil. Toda sedaj ni. H koncu mojega dopisa pozdravljam vse rojake širom Amerike.

Ivan Preskovar.

La Salle, Ill. — Skoro vsak dopisnik prične opisavati delavske razmere, katere so pa tako slabe, vsaj tukaj pri nas, da sedaj ni mogoče dobiti dela tukaj. Premogarji so na stavki, drugje pa tudi le bolj počasi obratujejo. Cinkovne delajo komaj polovico časa, cementovke te še nekaj rogoviljo, toda njih gospodarji so vsak dan sitnejši in od ubogega delavca zahtevajo, da bi delal skoro za tri. Navadna plača je sedaj tukaj po cementovkah od \$2.40 do \$3.60. Zadnje plačo prejema le bolj rokodelci itd.

Na društvenem polju tudi tukaj precej dobro gibljemo. Več rojakov se tudi od nas odpravlja na povratek v staro domovino.

Pozdrav! Poročevalec.

Chisholm, Minn. — Priloženo Vam pošiljam \$ . . . za naročnino vseh treh listov. Listi se mi dopadejo in komaj čakam, da jih poštar prinese.

Tukajšni rojaki se posebno veselijo sv. misijona v naši nasebini, ki se bo vodil prihodnji mesec. Vsi se že pridno pripravljajo na ta resni in

sveti čas.

Dne 4. aprila je poročal tukajšni list, da je bil obsojen k prisiljenemu delu rojak John Gr. radi neke svote, ki jo je prejel za neki list, a mesto da bi denar odposlal, ga je menda napravil, kakor tukaj ljudje govore. Pozdravljam vse naročnike in čitatelje tega lista. Vaš naročnik.

Cleveland, O. — Sprejmite v vaš list zopet en par vrstic iz naše Slovenske metropole. Življenja med nami Slovinci ne manjka, to nam najbolj pričajo razne zabave, ki bodo po velikonoči zopet na dnevnem redu. Sedaj v postnem času, se seve moramo, kot praktični katolijanecje zdržati posvetnega veselja. Bomo pa toliko veselejši po velikonoči. Vsa naša društva hite z velikimi pripravami, da bojo nas s svojimi priredbami zopet presenetili na svojih odrih.

Delavske razmere se nekoliko zboljšujejo in delavce povsod pomalem zaposljujejo. Dal Bog res, da bi zopet enkrat pričeli delati, da bi ljudstvo vsaj za vsakdanje razmere zaslužilo.

Rojaki Slovinci se tukaj tudi prav pridno vdeležujejo cerkvenih večernih pobožnosti, tako, da cerkev je vsako sredo in petek prenapoljena, kar priča, da je treba nam clevelandčanom skorajšne nove večje cerkve.

Z pozdravom do vsem naših čitateljev ostajam vsem udani

John H.

Chicago, Ill. — Cenjeni urednik Edinosti: — Da Slovinci v Chicagi napredujemo se lahko kaže v vseh ozirih, posebno pa še na društvenem polju.

Kakor tukajšna društva prosvetna in podporna streme za lepšem procvitu in napredku, tako tudi Mladeniško društva "Danica" ni ostalo v ozadju, ampak lahko trdim, da je danes eno najbolj naprednih društev v Chicagi. To se je še vselej dokazalo ob vsaki priliki, posebno pa še pri lepih igrah, kar jih je društvo že priredilo.

Dne 23. aprila na "Belo nedeljo" pa društvo zopet priredi krasno igro "Rodoljub iz Amerike", katera bo vsakega gotovo zanimala.

Zatorej Slovinci in Slovenke in vsi prijatelji dr. "Danica" ste vsi vabljani, da nas na ta dan obiščete in si ogledate krasno igro, za kar Vam ne bo žal, in da nam tako pomorete do večjega vspeha.

Igra se vrši v Narodni dvorani na Racine ave. in 18. ulici. Začetek točno ob 2. uri popoldne. Po igri se vrši prosta zabava in ples. Ob zaključku dopisa, Vam vsem kličem na veselo snidenje in vsi dobrodošli!

John Gradishar.

(P. S.:—To povabilo velja tudi za "Pavleta", da pride na našo zabavo in si katero poišče.)

Chicago, Ill. — Velikanočne praznike smo obhajali jako slovesno. — Cerkevni obredi so bili slovesni, in velika množica ljudi se jih je deleževala. Posebno pri "Vstajenju" v soboto večer je bila cerkev tako natlačena polna, da so ljude stali še zunaj pred cerkvijo, ker niso mogli v cerkev. Enako je bila natlačena polna cerkev tudi pri zadnji veliki sv. maši v nedeljo. Kakor čujemo je bilo kolekte nekako \$1600.00.

Popoldne je bila zabava društva "Adrije" v Pulaski dvorani, ki je bila pa popoldne bolj srednje obiskana. Bilo je prelepo vreme in vse je hitelo ven iz mesta.

Gilbert, Minn. — Prav iz srca se Vam zahvalim, ki ste mi pošiljali list redno, ako ravno sem bil nekoliko dolžan za liste. Priloženo boste našli \$6.00 kot naročnino za vaše lepe liste, ki so danes med vsemi našimi ljudmi na glasu, kot najboljši slovenski listi v Ameriki. Da je to resnica vemo vsi in tudi vsi tisti, ki ljubijo resnico. Koliko podučnih člankov tukaj čitamo in koliko člankov prinese list Edinost, s katerimi odpre oči tistim ljudem, ki slepo slede brezverskim obljubam in naukom. Poleg vsega prinaša ta lepi list tudi vedno in redno poročila iz vseh slovenskih nasebin po Ameriki, tako, da v njem se pogovarjajo med seboj vsi naši rojaki po celi Ameriki. Nič rajši ne čitam, kakor dopise in poročila o delavskih razmerah in druge novice iz slovenskih nasebin. In točnejših poročil in novic ne dobim v noben listu, kakor ravno v Edinosti. Zato rojaki le pridno agitirajte za naš najboljši slovenski list Edinost, da bo čimprej pričel zahajati dnevno v naše domove.

Križ, ki ste mi ga poslali, kot nagrado za dva nova naročnika, je krasen in sem Vam zelo hvaležen za njega. Krasen dar je, ki mi bo v spomin vse moje življenje.

Danes je zares hudo po svetu. Delavske razmere so slabe, za marsikaterega ni zaslužka. Delavec je varan vse povsod od kapitalistov, trda dela mu nalagajo za male nesramne plače, draginja je velika, je skoraj za obupati. A ko se človek ozre na križ, na razpetega križanega Jezusa, zagleda še mnogo večje trpljenje, kakor je naše. Ta križ te pa potolaži, da za trpljenjem pride krona veselja. Na križu vidimo trdno vero, upanje čez vse in neskončno ljubezen, ki človeka utrjuje na poti trpljenja in tega posvetnega življenja. Življenja nam bo zopet ljubi o sv.

Križ, Ko bodo naše oči otemnele. Naše usta ne več govorile, Takrat še le, ljubi nam boš Ti, O sveti Križ, O Jezus Križani . . .

Frank Ulčar.

Vsa naša moč je — katoliški časnik. Katoliški časnik tebe brani!

VABILO!

— na igro —

RODOLJUB IZ AMERIKE

— katero priredi —

SLOVENSKO SAMOSTOJNO PODPORNNO DRUŠTVO

"DANICA"

NA "BELO NEDELJO", DNE 23. APRILA 1922.

točno ob 2:30 popoldne v Narodni dvorani na 18. cesti in Racine avenue.

Ker bo ta igra prvič igrana v Chicagi, zato se vabi slavno občinstvo, da se mnogoštevilno udeleži te igre, kjer se bo vsak od srca nasmejal.

Vstopnina 50 centov za osebo. Po igri prosta zabava in ples.

Za obilno udeležbo se priporoča.

ODBOR.

V NEDELJO POPOLDNE.

TEDENJSKI KOLEDAR.

April.

- 23. Nedelja. — Bela nedelja. — Jezus se prikaže pri zaprtih durih apostolom. — Sv. Jurij.
- 24. Ponedeljek. — Sv. Fidelis. muč.
- 25. Torek. — Sv. Marko evangelist. — Danes se vrše posebne molitve in procesije s prošnji za blagoslov božji poljskim setvam.
- 26. Sreda. — Sv. Klet in Marcellin, papeža in muč.
- 27. Četrtek. — Sv. Jakob spoznovalec.
- 28. Petek. — Sv. Lukezij. spoznovalec.
- 29. Sobota. — Sv. Peter, mučenec.
- 30. Nedelja. — Druga po velikonoči.

OSMI ČLEN VERE: SVETI DUH.

“Verujem v svetega Duha.”

Dosedaj smo govorili o prvih dveh božjih osebah Presv. Trojice; osmi člen apostolske vere pa govori o tretji božji osebi, o svetem Duhu.

Nauk o sv. Duhu se nanaša na tri predmete: na njegovo osebo, na njegova prikazanja, na njegovo delovanje.

1.—Sv. Duh je božja oseba, v vsem jednaka Očetu in Sinu. Moliti, častiti ga moramo kakor Očeta in Sina, iz katerih izhaja kot enotnega početka.

2.—Sv. Duh se je prikazal ob treh prilikah: ob bregovih reke Jordanu pri Jezusovem krstu v podobi goloba v znamenje nedolžnosti; na gori Tabor v podobi oblaka v znamenje vere; v dvorani v Jeruzalemu, v kateri so bili po Kristusovem vnebohodu apostoli zbrani v molitvi, v podobi ognja, v znamenje ljubezni. To tretje prikazanje je bilo najslavesnejše, zgodilo se je binškošni dan (Dej. ap. 11.), cerkev praznuje ta dogodek vsako leto.

Delovanje sv. Duha obstoji v posvečevanju vernikov, v podeljevanju nadnaravnih darov in ljubezni. Vse, kar se tiče ljubezni in nadnaravnih nebeških darov, pripisujemo svetemu Duhu. Cerkev, občestvo svetnikov, vstajenje mesa, večna slava svetnikov so darovi neskončne božje ljubezni; zaradi tega pridejo v apostolski veri na vrsti takoj po čle nu, ki govori o sv. Duhu.

Prosimo pogosto sv. Duha za njegove milosti, prosimo ga za razsvetljenje in pomoč, katero nam je obljubil pri zakramentu sv. birme. O boroženi z darovi in močjo svetega Duha bomo lahko premagali vse sovražnike!

DEVETI ČLEN VERE: CERKEV, OBČESTVO SVETNIKOV.

“Sveto katoliško cerkev, občestvo svetnikov.”

Cerkev je velikanska krščanska družba, katero je ustanovil Jezus Kristus. Ustanovil pa jo je s slovesnimi besedami, katere je spregovoril k Petru: “Ti si Peter (skala); in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklena vrata je ne bodo premagala.”

Cerkev obstoji iz papeža, škofov, duhovnov in iz vernikov, ki so papežu, škofom, duhovnom podložni.

1.—V apostolski veri molimo ‘sveto’ katoliško cerkev, ker je resnično sveta glede izvora, ker je delo Sina Božjega. Je sveta v svojih bistvenih življih in osnutkih, to je v hijerarhični moči, v svojih naukih, v svojem namenu, namreč zveličanju duš, v svojih sredstvih, s katerimi hoče ta namen doseči, zakramenti, in v svojih delih krščanskega usmiljenja.

Kar se tiče telesa Cerkev, obstoji iz svetnikov in grešnikov. Glava, Jezus Kristus, je sveta; toda njeni člani, ki verujemo v Cerkev, niso vsi sveti. Vendar pa vsaj žele in hrepene, da bi bili sveti, to je da bi premagali greh, živeli in umrli v milosti božji.

Radi tega pravimo “sveta” Cerkev.

2.—Pravimo drugač “katoliško” cerkev, in sicer zato, ker jo nahajamo povsod, ker nahajamo v njej vsak narod, vsak jezik pod nebom.

3.—Dodajamo tretjič “občestvo svetnikov.” Pri tem mislimo jednoto, zaruženje, ki obstoji časno in večno med člani te cerkve, koje glava je Kristus, v kolikor so deležni v gotovi meri skupnih duševnih dobrot in zasluženj.

Katoliška cerkev in občestvo svetnikov sta združena v enem členu apostolske vere, ker sta ta dva predmeta jako tesno med seboj spojena.

Če gledamo na cerkev kot na celoto, ima cerkev Jezusa Kristusa tri oddelke: vojskujočo, trpečo in zmago-slavno cerkev. Prva obstoji iz vernikov na zemlji; druga iz vernih duš v vicah; tretja iz svetnikov v nebesih. Vojskujoča, trpeča in zmago-slavna cerkev pa tvorijo ENO samo popolno cerkev, ENO samo družbo, ENO samo mistično telo, ENO samo družino, koje glava je Kristus. Vse te ude navdaja EN sam duh, veže jih ENA sama ljubezen, združeni so med seboj z vezjo, ki jo imenujemo “občestvo svetnikov.”

To občestvo svetnikov obstoji v udeležitvi milosti sv. maše, molitev in dobrih del celotne cerkve. Kakor pri človeškem telesu podpira in pomaga ud udu, kakor v eni družini skrbi drug za drugega, tako smo tudi v cerkvi vsled občestva svetnikov deležni vseh milosti in vseh darov.

Mi pravimo občestvo svetnikov, ne pa kristjanov, in sicer zato, ker daje sv. Pismo ime “svetnikov” vsem vernikom; ker smo bili vsi posvečeni v sv. krstu in, ker smo vsi poklicani za to, da dosežemo svetost, in so nekateri to svetost v večnosti tudi že dosegli.

Rekel sem, da obstoji to občestvo svetnikov za čas in večnost, ker vezi med verniki in cerkvijo, kakor njihove vezi s Kristusom, smrt nikakor ne pretrga.

Zato pa, če je tudi smrt pobrala naše drage, smo mi še vedno združeni z njimi v molitvah in dobrih delih. Ne pozabimo jih, pomagajmo jim, pa se bodo potem k verniki na zemlji, duše v vicah in svetniki v nebesih spominjali tudi nas, ko se bomo ločili iz tega sveta.

ZA KATOLIŠKI TISK.

Nemški škof Killian iz Limburga je izdal poseben pastirski list, ki je vzbudil veliko zanimanje po celi Nemčiji in celem svetu, v katerem s krepkimi besedami kliče katolike sveta, naj se razvrste za svojim katoliškim časopisjem. Med drugim pravi: “Moč tiska je danes najvažnejša sila na svetu. Svetovna vojska je to jasno dokazala. Entanta javno priznava, da je dobila vojsko samo potom časopisja. Milijoni ljudstva, ki bero dan za dnem o raznih

vprašanih in dogodkih tako, kakor se za nje pripravlja s posebnim namenom in iz vedno istega stališča, se ne bodo mogli dolgo ustavljati temu vpljivu in bodo preje ali sleje vsi mislili, tako kakor misli časniki.”

Gospodarska podlaga časopisja so oglašaji. Zato kliče in poziva škof, naj se ustanovi svetovna katoliška agentura za oglašaje, kajti vse dosejanje so v rokah nekatolikov, ki gotovo ne bodo dajali oglasov v katoliške liste, kjer jih le morejo dati v druge. “Koliko škoda za katoliško stvar!” kliče škof.

Vse novice sveta zbira in razdaja organizacija “Mednarodna Časni-karska Zveza.” Toda to organizacijo financirajo prostozidarji in kapitalisti in vodijo židje. Kolika škoda zopet tukaj! Kako moremo pričakovati pravice za katolike od takih ljudi? Zakaj bi mi katoliki ne imeli mednarodne katoliške družbe za poročanje novic, ki bi nam sposobala resnico in pravico?

Ameriški katoliki bodo to idejo sprejeli in skušali izvesti. Zlasti naš N. C. W. Council v Washingtonu je že začel akcijo v tej smeri.

Na straži.

Neki Louis Lah iz Waukegana se prav zarukano zaletuje v Fathra Ažbeta, ki je storil samo svojo dolžnost, ako je nastopil proti Gl. Svobode. V svojem dopisu tako prismojeno in tako omejeno piše, da bi človek ne vrjel, da je to pisal kak človek, ki je več kakor 7 let star. — Mr. Lah! — V Waukeganu imate ‘Narodni dom.’ Čigava last je? Narodova? Saj ni res! To je laž! Narodni dom je last odbornikov, ki ga upravljajo in pa tistih mož, ki stoje danes na krmilu organizacije, ki ga upravlja. — Pa morda ni res? — Po Vaši logiki in vaši veliki modrosti da! Narod nima pri njem nič opraviti! drugega, kakor da prispeva zanj, da nosi svoje žulje, da se plačuje. Vsa Društva morajo za vsako prireditev plačati, tudi taka, ki so morda prispevala zanj. — Toraj čegav je Narodni dom? Last je predsednike organizacije “Narodnega doma” in pa “hausmajstra”, ki še celo narodnih otrok ne pusti, da bi šli v dvorano, kadar bi hoteli in tam razbijali. — Mr. Lah, imate še saj eno unčo soli v glavi? — Če jo imate, ali ne vidite, kako strašanskega kozla ste ustrelili, ko ste napisali to gorostastno bedastočo?

— Mr. Lah pravi, da obžaluje, da je kdaj spadal h katoliški cerkvi. — V resnici je pa ravno narobe res, da je nas rimsko-katolikov sram, da so taki-le omejenici kdaj bili z nami vred njeni člani.

— Ta Mr. Lah piše, da je Father Ažbe zahteval od svojega kat. društva KSKJ., da suspenda očete, ki ne pošiljajo svojih otrok h krščanskem nauku, da bi se to bilo tudi zgodilo, ko bi porotni odbor drugače proti njemu ne bil ukrenil. To je zanimi-

vo. Sicer tega ne vrjamo, ker poroča človek, kakor je Mr. Lah. Vendar, ako je res, bi bilo pa zanimivo izvedeti, koliko je resnice na tem.

Mr. Magajna se je povspel do velikanske modrosti in učenosti. Pomislite, on trdi: “Nihče ne ve, če je Kristus živel!” — Kaj ste slepi, Mr. Magajna? Dajte, si, dajte kupiti kakka očala in pogledjte okrog sebe. Tristo milijonov ljudi prav okrog Vas samih to vedo in Vam lahko vsaki dan dokažejo. Sicer ste pa Vi tudi eden izmed njih, ki veste, da je Kristus živel in da še živi. Zato pa ta-

ko hitite ga tajiti, ker se ga bojite. To, to, Mr. Magajna! Poznamo ta-ke-le tičke! Vam vest kriči, kaj?

SMEŠNICA.

Srečen slučaj.
Lovec: “Ljubi mož v resnici mi je žal, da sem vas obstrelil. Kako se pa pišete?”
Gonjač: “Jaz? Jaz se pišem Zajec.”
Lovec: “Kaj? Pa ja ne! Potlej sem vendar pa le zajca zašel.”

Tebe bi radi nabili, katoliška slovenska duhovščina. Ker te pa mi branišo, smo pa mi tepeni!

VSO OPRAVO

OD GLAVE DO NOG

si lahko kupite pri nas. V zalogi imamo najboljše trpežne obleke, najboljše vsakovrstne črevlje, klobuke, spodnje obleke, praznične in za na delo srajce, najboljše ovratnike in kravate za srajce. Kadar kupujete črevlje za praznike ali za na delo pridite k nam in dobili boste najboljše črevlje, ki si jih morete kupiti za vaš denar. Za vaše dečke imamo najboljše trpežne obleke, črevlje, kape, srajce in sploh vse, kar rabijo.

Mi Vam obljublamo, da v naši trgovini, dobite vedno najboljšo vrednost za “VAŠ DENAR”!

J. J. DVORAK & CO.

1853-1855 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

“111”
cigaret

DOBRE!
KUPI TE CIGARETE IN PRIHRANI DENAR.

THE MINERS NATIONAL BANK EVELETH, MINNESOTA.

CAPITAL AND SURPLUS \$63,000.00.

TO JE BANKA, kjer lahko opravite vse v svojem lastnem jeziku. Imamo zaposljene uradnike, ki govore vaš jezik.

AKO ŽELITE hraniti denar, pridite k nam, da Vam pomagamo. Mi pošiljamo tudi denar na vse dele sveta, po najnižjem dnevnem kurzu.

AKO ŽELITE potovati v staro domovino pridite k nam po pojasnila. Pri nas dobite vsa pojasnila, ki se ga rabi glede potovanja. Mi vam prodamo tudi vozni listek za vsako parobrodsko črto skozi katerokoli želite potovati.

KADAR ŽELITE zavarovati svoja posestva, hiše ali karkoli že, pridite k nam da Vam zavarujemo proti ognju, poškodbi, alj uničenju. Mi zastopamo nanesljivejšje in najsigurnejše zavarovalniške družbe.

NAŠA BANKA naj bo vaša družinska banka, kamor povabite tudi svoje prijatelje. Mi smo vedno hvaležni in veseli, kadar vidimo vas.

Bančni uradniki:

Jas. A. Robb, President. J. C. McGilvery, Vice-Pres.
R. M. Heskett, Vice-President. L. E. Johnson, Cashier.
F. S. Malley, Assigt. Cashier. A. Nelson, Assigt. Cashier.

JOHN STAYER.

GROCERY

1952 West 22nd Place,

Chicago, Ill.

Priporočam Slovencem in Hrvatom svojo dobro urejeno grocerijo. V zalogi imam najboljšo ajdovo moko, fino salatno olje, doma narajeno kisló zeljo, importirani holandski mak, in razne vrste, “HOPS IN MALT” za varenje domačega piva. Vsem se najtopleje priporočam.

Telephone Canal 1404.

ROJAKOM-NA ZNANJE!

Naznanjam vsem svojim odjemalcem, da imam vedno v zalogi vse vrste grocerijo, kakor tudi vse vrste sveže in prekajeno meso, vedno po zmernih cenah.

Nadalje se dobijo pri nas vedno domače kranjske klobase, prekajena slanina, kakor tudi šunke, kar razpošiljamo tudi ven po Ameriki na vse kraje.

Rojakom se priporočamo v naklonjenost!

JOSEPH FURLAN,

405 So. Ann Street,

Little Falls, N. Y.

Neznani Bog.

(Priredil FR. BLANKO.)
(Nadaljevanje)

Pavel se vsede na kamen. V zavesti, da je v tem času na tem kraju popolnoma sam, dal je svojim mislim duška od časa do časa tudi z besedami, kakor človek, katerega srce ne more več skrivati notranjega bogastva, ampak ga mora iztresti kar na slepo, naj ga kdo pobira ali ne.

Ko tako sedi in nevede trga redke bilke, ki so rasle okrog njega, zasliši, da nekdo gre za njegovim hrbtom po hribu nizdoli v taki smeri, da mora iti na njegovi levi strani kakih pet ali šest korakov daleč mimo njega. Lahek šum, kakor da bi se vlekla obleka po travi in kamenju ga zdrami popolnoma iz premišljevanja. Ko se malomarno in le napol ozre, vidi visoko postavbo v dolgi obleki. Tih, enakomeren korak, gotova mirna častljivost, ki sta odlikovali mimoidočega prisilita Pavla, da vstane, ker tako obleka, kakor tudi drugo vedenje je izdajalo, da to ni kak pastir, ali vrtnar, kakor je legat domneval prvotno.

Vstane toraj in pogleda tujca polno v obraz, ki je bil v čudovitem skladu z ostalim telesom. Nanj je takoj napravil utis, da je ta obraz uzvišen nad obraze vseh ljudi, ki jih je doslej videl da je kakor —

Ni imel časa, da bi se zavedel. Ko ga je še gledal, uprlo se je globoko v njegovo notranjost dvoje velikih, čudovito milih in ob enem strah vzbujajočih oči. — Neka neizrazljiva bol, a ob enem blaženost, ki je presejala vse pojme ga spreleti ob enem in mu vzbudi moči in občutke v srcu, o katerih doslej ni imel niti pojma. Še le dolgo pozneje se mu je dozdevalo, da je občutil nekako podobno bol, samo v veliko manjši meri tedaj, ko mu je pred več leti nadzornik pokazal na konja, ki bi imel nositi in raztrgati sužnja Klavdija in blaženost, ko je brez bakelj vohajočih las, ko zmagovavec strašnega konja Sejana, pridrvel v cirkus nazaj.

Mimoidoči se je že obrnil in počasi nadaljeval svojo pot. Pavlu je ostal v spominu samo ta pogled in ga je spremljal celo življenje. Z nekimi gotovim strahom, a nepremagljivim občudovanjem je gledal za odhajajočim. Komaj je še vedel, kje da je.

"Kakšen človek!" doni v njegovi notranjosti. "Kakšen nenavaden človek! — Ali je Jud, — Rimljan, — Grk — ali — — Nič od vsega tega ni. Katera mati ga je neki rodila? — Takega obraza še nikdar nisem videl — tako različen je od vseh drugih ljudi, kakor —

Zopet se ni mogel izraziti, ni mogel najti nobene primere. Prevzame ga želja, da bi videl tega nenavadnega tujca — saj njemu se je zdelo, da je tujec, kakor on, — še enkrat. Hitro stopi nekoliko korakov v oni smeri, kamor je odšel, a njega ni bilo nikjer.

"Najbrž je odšel tam vrt", misli si Pavel, ki je še le sedaj občutil mogočno in nepojmljivo čustvo, ki ga je pretreslo do dna duše. Vsede se zopet na kamen in gleda proti tempelju.

Nehote zapre oči, da bi v duhu opazoval samo podobo, ki mu je s žarki obdana žarela globoko v srcu. Gledal je zopet visoko, častljivo postavbo, z mogočno pravilno glavo in obraz, ki je tako plemenit, tako ljubeznjiv, tako krotak — a vendar tako strašen. Lice je nenavadno belo in rožasto nadahnjeno, koža nežna in fina, dolgi svetlorjavni lasje mu padajo v naravnih kodrih okoli vratu in pleč. Tunika je rdeča in čez ledja s pasom pripasana. Pokrivala nima. Tak stoji pred njegovimi dušnimi očmi, — poln moči življenja, s skladnostjo, popolnostjo in lepoto vseh udov, ki mora vsakega presenetiti, — sploh podoba zdravja, lepote, popolne zrelosti ta moške moči in lepote.

"V resnici!" zakliče Pavel glasno, začuden, da mu je ta misel prišla še-le sedaj; "če je mogoče drugi Adam, potem mora biti ta. Ta čudovita popolnost v vsem, kar človeka odlikuje, se je mogla najti le pri Adamu v raju." Sedaj še le se spomni, da izgleda nekako bled, upadel in nekoliko utrujen, kakor človek, ki je ravno prekoračil cvetočo dobo, ali kateremu primanjkuje spanja, ali nosi kakšno bol v svojem srcu.

Višje in višje je vstajalo solnce in prodrlo s svojim žarki celo v dolino Jozafat, ko je Pavel še vedno sedel na svojem prostoru in se trudil poklicati v spomin vse, kar je bral na onem obličju, ki ga je s tolikim čarom obdalo.

Nov svet se je odpiral v njem, svet, ki ga je privlačil vse drugače, kakor še pred kratkim zunanji. Nepoznane misli so mu drvele skozi dušo, zdelo se mu je, da je omamljen od pijače, kakoršne še nikdar ni okusil. Česa vsega ni bral v onih očeh, ki so ga gledale le par trenutkov! Protislovja, ki se zde sploh nezvedljiva, a vendar so bila jasno in krepko začrtana. Čutil je, da se ta mož ne bi mogel nikdar zasmejati, — da, morda niti nasmehljati — in vendar je bila njegova resnost bolj čarobna, kakor najčarobnejši nasmehljaj. Te oči, iz katerih se je izlival ocean ljubezni, dobrotljivosti, prijaznosti, govorile so ob enem na pretresajoči način o nekem strahu, o neki notranji bolečini, ki se je dozdevala naravnost grozna, neznosna in nepojmljiva tako, da se je Pavel nehote vprašal, ni li ta človek rojen le za trpljenje in zatajevanje, ni li trpljenje-namen njegovega življenja, ali ga pa mogoče čaka nekaj strašnega, kar mu je znano.

Ko je to premišljeval, spomnil se je še nekega drugega utisa. Iz teh oči je govorila poleg in vkljub nepopisnega strahu in bolečini tudi nenavadna srčnost in odločnost, neizmerna moč in volja, ki je zmogla, kar je hotela. Ljubezen, strah, srčnost — popolnoma nemogoče bi bilo povedati, katero je bilo močnejše, katero prvo ali zadnje — ker prvo je bilo tudi zadnje. Tako je analiziral Pavel pogled onih oči, v kateri mu je bilo dano gledati le par trenutkov, katere je pa imel odslej celo svoje življenje pred svojimi duševnimi očmi in jasnejše in svetlejšje in razločnejše, kakor kdaj poprej, ob svoji zadnji uri življenja, ko se prihodnja začne že v večnosti.

Oglasi v "Edinosti" so najboljši in najcenejši.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

6217 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO

še priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE.
Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

SRŠENI.

Samosrajčnik Proletarček objavlja spomine na "pariško komuno." Račovedni smo, kdaj bo naš dražestni Zajček pričel objavljati spomine na "milijon-dolarski fond?" He, takrat so pač bili časi, ko je zaslepljeno slovensko delavstvo sulo svoj krvavo zasluženi denar za milijon-dolarski fond! To je bilo nekdanj! Danes pa, skoro vsi sodrugi obračejo hrbet nikdar siti Proletarčkovi malhi, in vse poskušnje Kostrunčka in Zajčka, da bi jih pridobili nazaj je brez vsakega vpeha! Le kaj je tem zatelebanim sodrugom prišlo v glavo, da nečejo več suti svojih cepakov v naše lepo koritce? Tako godrnjata Kostrunček in Zajček!

* * *

Na vprašanje upravnega odbora Jugoslovanske socijalistične zveze, kaj, da so postali sodrugi v Clintonu, Ind., tako brebrižni napram nikdar siti malhi Proletarčevi, jaz odgovorjam: "Sodrugi v Clintonu so se mogli srečati s pametjo, ničesar drugega ni mogoče!"

* * *

Če bi bil jaz član S. N. P. J., bi vprašal upravnika Prosvete, koliko plača Jugoslovanska socijalistična

zveza listu Prosveti, za reklamo, ki jo dela za njo Prosveta. Večkrat vidim, da tajništvo J. S. Z. objavlja cele zapiske, apele, itd. v Prosveti. To mora biti vsekako lep finančni dohodek za Prosveto!

* * *

Članstvo, ki doplačuje iz svojega žepa primankljaj za dnevnik, bi bilo

po moji sodbi vsekakor upravičeno, do tega vprašanja. Zlasti pa, ker se še ni čitalo, kdaj, da so člani volili, da naj postane Pros. glasilo J. S. Z.

Ko pride tat v hišo, ne pomaga se skriti v kot. Vse bo odnesel, če ga ne zapodiš. Tat so rdečkariji. Katoliški Slovenci, ne v kot! Na dan! V obran! Pomagajte, da se časnkarstvo razširi!

R. F. KOMPARE

SLOVENŠKI ODVETNIK

Dve Pisarne: v So. Chicago in v Chicago.

Naslov pisarne v So. Chicago: Uradujemo na So. LaSalle St.
9206 Commercial Avenue. Soba: 1101-19.
Telephone: So. Chicago 0599. Telephone: Central 8610.

Za sestanek se obrnite telefonično na So. Chicago 0599.

W. F. KOMPARE

SLOVENSKI NOTAR

Prodaja zemljišča. Zavaruje hiše pohištvo in druge stvari proti ognju. Prodaja parobrodne listke in pošilja denar v staro domovino.

9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
Phone: So. Chicago 0599.

NA HRANO IN STANOVANJE

se sprejme dve pošteni dekleti.

Vpraša se naj na:

"Slovenska Gospodinja",

2498 Blue Island ave., Chicago, Ill.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA
KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prezvamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.
Najboljše delo, najnižje cene.
Rojaki obrnite se vselej na svojega rojaka!

NAROČNIKI "EDINOSTI" POZOR!

Prosimo vse naše naročnike, da v slučaju preselitve nam takoj naznajo svoj novi naslov. Poleg novega pošljite nam tudi svoj stari naslov, stem nam prihranite mnogo nepotrebnega dela.

Mi želimo vsakemu naročniku do staviti vsako številko našega lista Velikokrat se pa kdo oglasi, čez me sec dni po svoji preselitvi in se pri tožuje da lista ni dobival in seveda pri tem pozabi, da nam ni naznanil svojega novega naslova. Zato je važno za nas i vas, da nam takoj naznanite svoj novi naslov, kadar se preselite in vam bomo dostavili vsako številko našega lista.

Uprava "Edinosti."

RABITE TISKOVIN?

Kadarkoli potrebujete kakih tiskovin, pisemskega papirja, kovert, kadar društva potrebujejo pravil, obrnite se na našo tiskarno.

Nikjer ne boste dobili hitreje in točneje postrežbe, pred vsem pa nikjer ceneje, kakor pri nas.

Tiskarna Slov. OO. Frančiškanov,
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPPELLER"

Pri prvem znaku prehlada, se cuti ščipanje revmatizma ali nevralgije. Zato je važno, da se takoj namažete s zato narejenim mazilom. Pazite da bo na vsaki flaški Pain-Expellerja značilna sidra.
Cena 35c in 70c v drugarnah.
F. Ad. Richter & Co.
104-114 S. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

PRODA SE zidana hiša z dvema stanovanjima vsako z 4 sobami. Električna, gas, garage za dve kare. Mesečno nosi \$45.00; blizu slovenske cerkve. Kupec potrebuje le \$2500.00. Cena \$4500.00. Nadalje imamo na prodaj saloon in 4 sobe odzadej; 10 sob v gornjem nastropju, električna in gas, zidnica, garage, kegljišče. Mesečno nosi \$90.00. Kupec potrebuje \$5200.00 gotovine. Cena \$6500.00.

MLADICH & VERDERBAR,

1334 West 18th Street, Chicago, Ill.

DR. J. V. ŽUPNIK.

ZOBOZDRAVNIK

6131 St. Clair avenue in Corner E. 62nd Street, nad Sloven. Banko. Uhod je na 62nd Street.

Cleveland, Ohio.

Izvršujem zobozdravniški poklic že nad 7. let v tej okolici. Moje delo je zanesljivo.

BENJ. EICHHOLZER

FOREST CITY, PA.

Se priporoča vsem Slovincem v Forest City in okolici pri nakupovanju razne železnine in kuhinjskega pohištva. Imamo največjo zalogo razne železnine, kuhinjskega pohištva in raznovrstnega orodja. Ker naročamo blago v veliki množini, zato smo tudi v stanu nuditi občinstvu najnižje cene pri našem blagu. Zato, kadar potrebujete razne železnine, kuhinjskega pohištva in drugih raznih stvari, pridite in izberite si tako blago v naši trgovini, kjer se lahko pomenite v vašem lastnem materinskem jeziku, z našim Mr. Joseph Kamen-om, kateri bo vam postregel po svoji najboljši moči.

BENJ. EICHHOLZER

Trgovina razne železnine in pohištva
527 Main Street, Forest City, Pa.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

Phone: Canal 2534.